

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 2, Number 306 (2016), 269 – 275

INTERACTIVE TECHNOLOGY AS THE FORMATION OF THE INNOVATIVE METHODOLOGY BASED ON COMMUNICATIVE COMPETENCE

R. K. Zhumagulova, Sh. I. Nurgozhina

Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan.
E-mail: roza81lura@mail.ru

Keywords: foreign language education, estimation of result of education, knowledge, ability, skills, competence-based approach, outer educational space, educational process, communicative competence, interactive technologies, group work, role play.

Abstract. Traditionally the aims of school education were determined by the set of knowledge, abilities, skills a graduating student must own that. Today such approach appeared insufficient. There is sharp change of estimation of result of education from the concepts of "knowledge", "abilities" and "skills" on concepts "competence", "competence" of student. Accordingly, competence-based approach is fixed in education, as an attempt to give up book-abstract knowledge as center and sense of school education. This confession that authentic knowledge is this individual knowledge, learning in experience of own activity. In connection with the increase of independence of students, and also with changes that going on in the system of education, a necessity of including of competence-based approach for an educational process is obvious. In addition, necessity of including of the Republic of Kazakhstan for outer educational space, registers in a number of documents of the Ministry of education and science of the Republic of Kazakhstan. In this article, communicative competence is regarded as one of the most important competence in a modern foreign language education. The efficiency is determined by types of interactive technology in the learning process and presented the principles of their use in foreign language lessons.

УДК 378.016:81:004

ИНТЕРАКТИВТІК ТЕХНОЛОГИЯЛАР КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗІРЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ИННОВАЦИЯСЫ РЕТІНДЕ

Р. Қ. Жұмағұлова, Ш. И. Нұрғожина

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан

Түйін сөздер: шеттілдік білім беру, білім беру жүйесін бағалау, білім, біліктілік, дағды, құзыреттілік оқыту амалы, әлемдік білім беру аясы, білім беру үрдісі, коммуникативтік құзыреттілік, интерактивтік технологиялар, топтық жұмыс, рөлдік ойындар.

Аннотация. Осы уақытқа дейін мектеп бітірушісінің білім сапасы білім, қабілеттіліктер мен дағдылар жиынтығымен бағаланатын. Алайда, қазіргі таңда ондай бағалау амалы заман талабына сай келмей, өзгертулер талап етуде. Қазір білім нәтижесін бағалайда «білім», «қабілеттілік» пен «дағдыны» «құзыреттілік», «құзырлылық» жаппай алмастыруда. Осыған орай білім жүйесіндегі құзыреттілік оқыту амалының орны нақтыланып, кітаптық-абстрактілі білімнен бас тарту амалдары мектептік білім беру жүйесінің негізгі және маңызды мазмұнына айналып отыр. Бұл өз кезегінде нағыз білім – ол өзіндік әрекет тәжірибе негізінде қалыптасқан индивидуалды білім екенін көрсетеді. Оқушылардың өз бетінше дұрыс әрекеттер жасауына көзделген мақсаттың күшеюіне байланысты және де білім беру жүйесіндегі өзгерістерге сүйенсек, құзыреттілік

оқыту амалының білім беру процесіне енгізудің маңыздылығы айқын байқалды. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасында білім беруді дамыту 2005-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сай Қазақстан Республикасының әлемдік білім беру аясына кіру қажеттілігі де бірнеше маңызды құжаттармен көрсетілген. Маңызды айта кетер жайт, әлем бойынша ғалымдардың және де көрші ел Ресейде де құзыреттіліктер түрін 3-тен 37 түрін зерттеп көрсетіп қана қоймай, олардың негізінде оқыту барысын аталмыш үрдістің соңғы нәтижесі ретінде құрастыру керек екенін негіздейді. Мақалада заманауи шеттілдік білім берудегі негізгі құзыреттіліктердің бірі коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыруда интерактивтік технологиялар жайлы ғалымдардың еңбектері қарастырылды. Және де аталмыш технологиялар түрлерін шетел тілі сабағы барысында коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыруға бейімдеп тиімді қолдану принциптері көрсетілген.

Қазіргі таңда әдістемелік инновациялар болып оқытудың интерактивті әдістері қолданылады. «Интерактив» сөзі бізге ағылшын тілінің «interact» деген сөзінен келген. «Inter» - бұл «өзара», «act» - әрекет ету дегенді білдіреді [1].

Интерактивті оқыту – бұл, ең алдымен, сұхбаттасып оқыту, оның барысында оқытушы мен оқушының өзара әрекет етуі жүзеге асырылады.

Бұл өзара әрекеттестіктің ерекшелігі мыналардан тұрады:

- білім субъектілерінің бір мағыналық кеңістікке келуі;
- күрделі мәселелер өрісінде шешілетін тапсырмаларды бірігіп көтеру, яғни бірыңғай шығармашылық кеңістікке қосылу;
- тапсырмаларды шешуді жүзеге асыратын әдістер мен құралдарды таңдауда келісушілік;
- *жақын эмоциялық жағдайларда күйге бірге түсуі, тапсырмаларды қабылдау мен жүзеге асыруда бойда болатын үндес сезімдерді бастан кешуі* [2].

Интерактивті процесс дегеніміз – педагогикалық процеске қатысушылардың өзара ықпалдас-тығы мен бір-біріне өзара әсерінің мақсатқа бағытталған үрдісі. Бұл ықпалдас-тық барысында қатысушылардың әрқайсысының жеке тәжірибесі бар болады дейді С.И.Ожегов.

«Интерактивтік» деген сөз энциклопедияда интеракция деген ұғымнан келіп шығады. Ал интеракция жеке индивидтің, жұптың, топтың өзара біріккен әрекетте бір-біріне алма-кезек әсер етуі. Интеракция әрекет барысында, әсіресе диалог сөзге үйретуде субъектілердің белсенділігін, олардың шығармашылық ниетін және бірігіп әрекет етуге ұмтылуын қамтамасыз етеді. Оның мақсаты оқу процесінде оқушылардың шығармашылығын дамытуға қолайлы жағдай туғызу [3].

Шетел тілін интерактивтік оқытудың мәні - оқу барысында барлық оқушы таным үрдісіне тартылатындай болып ұйымдастырылуы тиіс, олардың осыған байланысты не біледі, нені ойлайды түсінуге және рефлекстеуге мүмкіндігі болуы тиіс. Таным процесінде оқушылардың біріккен іс-әрекеті, әркім өзінің жеке-дара үлесін қосатын, оқу материалдарын меңгеруді білдіреді, білімдерін, идеяларын, іс-әрекет тәсілдерін алмасу жүргізіледі. Және де бұл мейірімділік пен өзара бір-біріне қолдау көрсету аясында болады, ол тек қана жаңа білім алуға мүмкіндік беріп қоймайды, таным әрекетінің өзін де дамытады, оны қызметтестік пен кооперацияның әлде қайда жоғары нысандарына ауыстырады.

Интерактивті әдістердің мәндік ерекшелігі, сипаттамасы – бұл субъектілердің өзара әрекеттестігінің бір бағыттағы белсенділігінің жоғарылығы, қатысушылардың өзара әрекеттестігі, эмоционалды, рухани бірігуі.

Қытайдың бір нақыл сөзінде: «Маған айтшы – мен ұмытып қаламын; маған көрсетші – менің есімде қалады; өзіме істетші – мен сонда түсінемін» делінген. Осы сөздерден интерактивті оқытудың мәні өз көрінісін табады.

Интерактивті әдістерді пайдалану кезінде оқушылар түсіну процесіне толық қанды қатысушылар болады, оның тәжірибесі оқу танымының негізгі қайнар көзі қызметін атқарады. Оқытушы дайын білімді бермейді, бірақ оқушыларды өз бетімен ізденуге үйретеді [4]. Білім берудің дәстүрлі нысандарымен салыстырғанда, интерактивті оқытуда оқытушы мен оқушының өзара әрекеттестігі ауысады: педагогтың белсенділігі оқушының белсенділігіне орын береді, ал педагогтың тапсырмалары олардың инициативасы үшін жағдай жасаушы болады.

Бұл әдістерді игеру және қолдану үшін, оқытушыға топтық өзара әрекеттердің әр түрлі әдістемелерін білу қажет. Интерактивті оқыту өзара түсінікті, өзара әрекеттестікті, өзара байытуды қамтамасыз етеді.

Интерактивті әдістер ешқандай жағдайда да дәрістік материалдардың орнын ауыстырмайды, бірақ оны жақсы меңгеруге септігін тигізеді, және ең маңыздысы: пікірді, қатынастарды, мінез-құлық машығын қалыптастырады.

Интерактивті оқыту әдістеріне білім алу және оны дамыту процесіне белсенді ат салысуға тарту жатады:

- «Ми штурмы» (шабуыл);	- сапаршыны (визитерді) шақыру;
- шағын-лекциялар;	- сарапшы топтарының пікірсайыстары;
- топтардағы жұмыс;	- сұхбаттар;
- бақылау парағы немесе сынақ;	- сахналау;
- рөлдік ойын;	- жағдайдан жеңілу;
- ойын жаттығулары;	- оқушының рөліне ену;
- жобаны әзірлеу;	- сюжеттік суреттерді талқылау;
- жағдайлық тапсырмаларды шешу;	- сұрақ – Квиз (бақылау) және
	т.б.

Интерактивті әдіске сондай-ақ әр түрлі көмекші құралдарды пайдалана отырып: тақта, кітаптар, бейне материалдар, слайдылар, флипчарттар, постерлер, компьютерлер және т.б. таныстырулар жатады.

Сонымен қатар, оқу процесіне топтық пікірсайыстар, жазбаша мазмұндамалар және шығармалар, сұхбаттар, жастарды «тең – теңімен» қағидаты бойынша құрдастарымен жұмыс істеуге оқыту, бейнефильмдер мен бейнесюжеттерді қарап шығып талқылау, әртүрлі науқандар мен акцияларды өткізу [5].

Рөлдік ойын – бұл өмірлік жағдайлардың белгілі бір мінез-құлық немесе эмоционалдық жақтарын меңгеру ниетінде алдын-ала бөлінген рөлдер арқылы қатысушы топтардың сахналап ойнауы.

Рөлдік ойындар шағын топтарда (3-5 қатысушы) жүргізіледі. Қатысушылар карточка арқылы (тақтада, қағаз парақтарда және т.б.) тапсырма алады, рөлдерді бөледі, жағдайды ойнайды және барлық топқа ұсынады (көрсетеді). Оқытушы балалардың мінез-құлқын ескере отырып рөлді өздері бөледі.

Бұл әдістің артықшылығы сол, әрбір қатысушы өзін ұсынылған рөл жағдайында көрсетеді, сол не басқа жағдайды айтарлықтай шынайы байқайды, сол не басқа әрекеттердің салдарларын сезінеді және шешім қабылдайды.

Жұмыстың аталған нысаны ойын жағдайларын құрастыру жолымен, тапсырылған шарттармен алдын ала белгіленген мінез-құлқын, сол немесе басқа жағдайларда адамдардың мінез-құлқы мен эмоционалдық реакциясын бейнелеу үшін қолданылады.

Шағын лекциялар теориялық материалды ұсынудың тиімді материалдарының бірі болып табылады. Оны бастар алдында алдыда тұрған тақырыппен байланысты, ми штурмын немесе рөлдік ойынды өткізу қажет, ол қатысушылар үшін оның маңызын арттырады, оларды ақпараттандыру дәрежесі мен тақырыпқа қатынасын анықтайды.

Материал қатысушылар үшін ұғынықты тілде мазмұндалады. Әрбір терминге анықтама беру қажет. Теорияны «жалпыдан жекеге» қағидаты бойынша түсіндірген дұрыс. Келесі сұраққа көшер алдында айтылғандардың бәрін жинақтау және сіздің дұрыс түсінгеніңізге көз жеткізу керек [6].

Беделді қайнарларға сүйену маңызды және айтылғандардың бәрін – сіз ойлап таппағаныңызға, оны осы саладағы мамандар зерттеп және сипаттағанына назар аудару керек. Ойын аяқталғаннан кейін қатысушыларда пайда болған барлық сұрақты талқылау керек, содан кейін, аталған ақпаратты тәжірибеде қалай қолдануға болады және мұны қандай нәтижемен жүргізуге болады, соны сұрау керек.

Шағын лекцияларды интерактивті режімде өткізу ұсынылып отыр: қандай да бір ақпаратты хабарлар алдында тренер қатысушылар бұл туралы не білетінін сұрайды; қандай да бір бекітуді ұсынғаннан кейін тренер бұл мәселе бойынша қатысушылардың ой-пікірін талқылауға ұсыныс жасайды.

Жобаны әзірлеу. Бұл әдіс қатысушыларға ойша аудиториялардан шығып, талқыланатын мәселе бойынша өз әрекетінің жобасын жасауға мүмкіндік береді. Ең бастысы, топ немесе жекелеген

бөлімшелердің өз жобасын қорғайтын, басқалардың алдындағы өзінің артықшылығын дәлелдейтін және достарының пікірін білуге мүмкіндігі болады.

Мысалы: өзінің қаласындағы дүлей апаттың қауіпін төмендету жөнінде жоба жасау.

Қатысушылардың мамандандырылған мекемелерден кеңес алуға, кітапханалардан әдебиеттер алуға және т.б. алуға мүмкіндіктері бар.

Қатысушыларға газеттен тақырып мәселелеріне қатысы бар басылымдар, суреттер, мақалалар жинауға, содан кейін бұл материалдарды топ болып талқылауды ұсынуға болады.

Бейнефильмдерді көру және талқылау. Сабақтарда дүлей апаттардың қауіпін төмендету жөнінде көркем және деректі бейнефильмдерді, олардың фрагменттерін, сондай-ақ бейнероликтер мен бейнесюжеттерді пайдалануға болады.

Тиісті мазмұндағы бейнефильмдерді тек қана қосымша материалдар ретінде емес, сабақтардың және тренингтердің кез-келген түріне оның тақырыбы мен мазмұнына сәйкес пайдалануға болады.

Фильмді көрсетер алдында оқушылардың алдына бірнеше (3-5) шешуші сұрақтар қою керек. Бұл келесі талқылауға салудың негізі болады. Алдын ала таңдалып алынған кадрлармен фильмді тоқтатып, пікір сайыс өткізуге болады.

Сонында оқушылармен бірігіп міндетті түрде жиынтығын шығару және қорытындысын жариялау керек.

Ширату денеге және психологияға түскен салмақты кетіру мақсатында қолданылады. Ширату сондай-ақ коммуникативтік машықты (қарым-қатынасты) дамытуға мүмкіндік береді. Олар мазмұны, іс-әрекеттің нысаны және ұзақтығы бойынша ретті болуы тиіс. Мысалы, айталық, зейінді жинақтауды талап ететін жаттығудың алдында көп қимылды керек ететін ширату ойының жүргізудің керегі жоқ.

Кері байланыс қатысушылардың талқылап отырған тақырыптарының реакциясын ұғынуға, оқуды ұйымдастыру мен өткізудің кемшіліктері мен артықшылықтарын көруге, нәтижелерін бағалауға мүмкіндік береді.

Қатысушылар (ерікті түрде) өткізілген жаттығулар, ақпараттық блок, нақты күн немесе барлық тренинг бойынша өз ойларын айтуды ұсынады.

Әрқайсысының сезімдері мен қобалжуларына назар аударып отыру маңызды.

Барлық айтылған пікірлер тренерлер тарапынан да, басқа қатысушылар тарапынан да үнсіз, даусыз, түсініктемесіз және сұрақсыз тыңдалуы тиіс. Әрбір сөйлеушіге айтқандары үшін алғыс айтқан дұрыс. Басқалармен тең дәрежеде тренерге де кері байланыс ұсынған дұрыс.

Оқудың интерактивті әдістерін пайдаланумен өткізілетін сабақ **тренинг** деп аталады.

Тренинг – бұл жұмыс нәтижесіне және қажетті машықты дамытуға қол жеткізуге бағытталған, машықтану және қандай да бір саладағы жүйелі тапсырмаларды, әрекеттерді немесе ойындарды орындай білу [7].

Тренинг оған қатысушыларға ақпарат жетіспейтін бөлімшелерге, құрдастарының қысымына төзе алатындай дағды, тәлім (мінез-құлық) қауіпсіздігі дағдысын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Тренингтің талассыз беделі – ол оқу процесіне барлық қатысушылардың белсенді болуын қамтамасыз ету болып табылады.

Тренинг өткізуге қойылатын талап қандай? Бұл, ең алдымен:

- тренингке қатысушылардың қолайлы саны 20-25 адам;
- тренингке қатысушылардың көлеміне сәйкес, қатысушылардың өзара белсенді әрекет етуіне мүмкіндік беретін, «тренингтік шеңбер» бойынша орналастыратын орны бар ғимараттың болуы;
- тренингтің кез-келген сабағының басында аталған сабақтың мақсаттарымен және тапсырмаларымен қатысушылардың танысу міндеттілігі;
- тренингтің бірінші сабағында «таныстыру» мен «келісім» қабылдау жаттығуларын – топтардың жұмыс істеу ережесін өткізу;
- достық қалыптағы сенімді атмосфера қалыптастыру және бүкіл тренинг бойында соған қолдау көрсетіп отыру;
- бүкіл тренинг бойында барлық қатысушыларды белсенді араласуға тарту;
- әрбір қатысушының сезімдері мен пікірлерін құрметтеу;
- тренингке қатысушыларды мадақтау;

- тренингке қатысушылардың (оқытушылардың) алдарына қойған оқу-жаттығуларының мақсатына, өз пікірлерін таңбай қол жеткізу;
- тренингтің әрбір кезеңінде тренерлердің уақытша шекті қадағалауын қамтамасыз ету;
- теориялық материалдар мен интерактивті жаттығуларды тиімді үйлестіруді қамтамасыз ету;
- тренинг аяқталысымен оның қорытындысын шығарудың міндеттілігі.

Тренинг бір немесе бірнеше сабақтан тұрады, олардың ұзақтығы – бір сағаттан бірнеше күнге дейін созылуы мүмкін.

Тренингті өткізу құрылымы мен кезеңдері қандай?

1. Тренер (оқытушы) ең алдымен қатысушыларға міндетті түрде тренингтің тақырыбын хабарлауы тиіс.

2. Содан кейін қатысушылар тренингтің мақсаттарымен және тапсырмаларымен таныстырылады. Егер тренингтің мақсаттары және тапсырмалары жазылып, көрінетін жерге ілініп қойылса, онда жақсы.

3. Тренингті өткізуге қажетті материалдар мен жабдықтар алдын ала дайындалады. Оны дайындауға тренингке қатысушыларды тартуға болады.

1. Ақпараттық блок. Бұл кезеңді толып жатқан қиындықтар туындаған сұрақ берушілердің сұрақтарына жауап беруден бастауға болады. Негізгі материал лекция, мультимедиялық таныстыру түрінде ұсынылады. Содан кейін оқытушының (тренердің) таңдауына интерактивті оқытудың келесідей: рөлдік ойындар, сөзсайыстар, сапаршыны шақыру, кіші топтардағы жұмыс және т.б. әртүрлі әдістерін пайдалануға болады.

2. Тәжірибелік машықтарды шындандыру. Ақпараттық, теориялық тұрғыдағы кез-келген білімді ескере отырып, тәжірибелік іскерлікпен және машықпен міндетті түрде үйлесуі тиіс, осы машықтарды шындандыру қажет. Тренингтің аталған кезеңі өзінің өмірі мен денсаулығын, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғау жөнінде қатысушылардың іс жүзінде меңгеру бейімділігіне шақырады. Осы мақсатпен рөлдік ойындарды, инсценировкаларды, сөз сайыстарды, «ми шабуылын» және жағдайға байланысты жұмыстың басқа да интерактивті нысандарын пайдалануға болады.

Қорытындысын шығару тренингтің кез-келген сабағының аяғында шығарылады. Ереже бойынша, бұл процедура қатысушылар өздерінің ой-пікірлерімен, сезімдерімен бөлісуге, өздерінің ниеттерін айтуға есептелінген.

Тренер семинарға қатысушылардан олар жаңалардың қандайын біледі, оларға қайсысы қызық, пайдалы, олар қандай жаттығулар орындады, естеріне түсіруді өтінуі, сұрауы мүмкін, сөйте отырып өткен материалдарды нығайтады. Егер тренер тренингке қатысушыларды олардың істеуіне мүмкіндігі бар тәсілдермен: ауызша және жазбаша алғыс жариялап, әлдеқандай бір кітапшалар, буклеттер, кәдесыйлар және тағы басқалармен үнемі көтермелеп отырса, ол жақсы. Не болмаса әлдеқайда жауапты тапсырмаларды сеніп тапсырады.

Интерактивті әдістерін пайдалану кезінде оқытушының рөлі күрт өзгереді, ол тек қана процес-терді реттеп отырады және оны жалпы ұйымдастыруымен айналысады, қажетті тапсырмаларды алдын ала дайындайды және сұрақтарды немесе топтарда талқылауға арналған тақырыптарды қалыптастырады, кеңестер береді, белгіленген жоспардың орындалу тәртібі мен уақытына бақылау жасайды.

Қатысушылар әлеуметтік тәжірибеге - өзінің немесе басқа адамдардың тәжірибесіне жүгінеді, сондықтан оларға бір-бірімен коммуникацияға түсуге, берілген тапсырмаларды бірігіп шешуге, кикілжіндерді болдырмауға, жақындасудың ортақ нүктелерін табуға, ымырашылдыққа баруға тура келеді.

Психологтар оқу қарым-қатынасы жағдайында дәл қабылдаудың жоғарылайтынын қадағалаған, жаднама жұмыстарының нәтижелері артады, жеке тұлғаның – назар аудару тұрақтылығы, оны тарата білу сияқты интеллектуалдық және эмоционалдық өзіндік ерекшелігі дамиды; қабылдау кезінде қырағылығы; әріптесінің іс-әрекетін оның дәлелдері мен мақсаттарын талдау қабілеті артады.

Оқудың интерактивті әдістерінің артықшылығы қандай? Ең алдымен, интерактивті әдістер:

- оқушылардың қызығушылығын туғызады;
- әрқайсысының оқу процесіне қатысу белсенділігін кеңейтеді;
- әрбір оқушының сезіміне назар аударады;
- оқу материалдарын тиімді меңгеруге бейімдейді;
- оқушыларға көпжоспарлы әрекет етуге әсер етеді;

- кері байланысты (аудиторияның жауап беру реакциясын) жүзеге асырады;
- оқушылардың пікірлері мен қарым-қатынастарын қалыптастырады;
- өмірлік машықтарды қалыптастырады;
- мінез-құлықтың өзгеруіне көмектеседі.

Бұл үшін ең маңызды шарттар – интерактив бойынша тренингтік оқытушылардың жеке қатысу тәжірибесі. Оны ойынға жеке өзі қатысу «ми штурмы» немесе сөзсайыс жолымен ғана үйренуге болады.

В. А. Сухомлинский, кім өзінің оқытушы екенін ұмытса, сол жақсы оқытушы деген. Оқытушыға тәлімгерлік үнді тастап, негізгі ынталануын көрсетсе, өзінің «жоғарыда» тұрғанын ұмытып, «қасында тұрса», оқушылар ретінде үн шығарып, қарым-қатынас жасаудың шынайы қызығушылығын танытса, сол жақсы ұстаз [8].

Интерактивті оқытуды ұйымдастырудың негізгі ережелері:

Бірінші ереже. Жұмысқа сол немесе басқа межедегі қатысушылардың толық тартылуы тиіс. Осы мақсатта талқылау процесінде семинардың барлық қатысушыларын енгізуге мүмкіндік беретін технологияны пайдалану пайдалы.

Екінші ереже. Қатысушылардың психологиялық дайындығына қамқорлық жасау. Бұл жерде сөз, барлық өткен сабақтар жұмыстың сол не басқа мысалын тікелей енгізуге психологиялық дайын екендігі туралы болып отыр. Осыған байланысты шарықтап, шыңдау пайдалы, оқушыға өзін-өзі жүзеге асыруға мүмкіндік беріп, жұмысқа белсенді ат салысқан қатысушыларды үнемі көтермелеп отыру керек.

Үшінші ереже. Интерактивті технологияда оқушылар көп болмауы тиіс. Қатысушылардың саны мен оқу сапасы тікелей байланыста болуы мүмкін. Қатысушылардың қолайлы саны – 25 адам. Тек осындай жағдайда ғана шағын топтардың жұмысы жемісті болады.

Төртінші ереже. Жұмыс істеу үшін ғимаратты дайындауға көңіл бөліңіздер. Ғимарат үлкен және шағын топтарда жұмыс істеу үшін қатысушылар оған жеңіл жайғасатындай есеппен дайындалуы тиіс. Оқушылар үшін физикалық қолайлылық құрылуы тиіс.

Бесінші ереже. Процедура және регламент мәселесіне назар аударып отырыңыздар. Мысалы: кез-келген көзқараста барлық қатысушылар, әркімнің сөз бостандығы құқығын сыйлауға, оның намысын сыйлауға төзімділік көрсетіңіз.

Алтыншы ереже. Семинарға қатысушыларды топқа бөлуге ерекше көңіл бөліңіз. Ең алдымен оны еріктілік негізінде жасаған дұрыс. Содан кейін кездейсоқ таңдау қағидатын пайдаланған жөн.

Интерактивті оқыту – бұл таным іс-әрекетін ұйымдастырудың арнайы нысаны. Ол толық нақтылықты және болжамды мақсаттарды айтып отыр. Осындай мақсаттың бірі оқушылар өзінің сәттіліктерін, интеллектуалдық жағдайларын, оқу процесінің өзінде қандай өнімді іс істеу керектігін сезінетін, оқудың қолайлы жағдайын жасаудан тұрады.

Интерактивті оқуды ұйымдастырудың міндетті шарттары:

- оқушылар мен оқытушылардың арасында сенімділік, жоқ дегенде позитивті қатынастардың болуы;

- демократиялық стиль;

- оқушылар мен оқытушылардың арасында қарым қатынас жасау процесінде өзара ынтымақтастық болуы;

- оқытушылардың жеке («педагогикалық») тәжірибесі, оқу процесіне ашық үлгілерді, фактілерді, образдарды енгізу;

- ақпарат беретін нысандар мен әдістердің көптүрлілігі, оқитындардың іс-әрекет нысандары, олардың ұтқырлығы;

- іс-әрекеттің сыртқы және ішкі уәждерін қосу, сондай-ақ оқитындардың өзара уәждері.

Біз неліктен интерактивті әдістерді қолдаймыз:

- Жоғары уәжділікті.

- Командалық рухты.

- Тиынақты білімді.

- Жеке, дербестіктің құндылығын.

- Қиялдау мен шығармашылықты.

- Өз пікірін білдіру еркіндігін.

- Тез тіл табысуды.

- Іс-әрекетке ерекше назар аударуды.

- Белсенді өмірлік көзқарасты.

- Өзара сыйластықты.

- Демократиялықты қамтамасыз етеді.

ӘДЕБИЕТ

- [1] Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы.
- [2] Құнанбаева С.С. Қазіргі шеттілдік білім берудің теориясы мен практикасы. – Алматы: 2011.
- [3] Пидкасистый П.И., Хайдаров Ж.С. Технология игры в обучении и развитии: учебное пособие. – М. 6 МПУ, Рос. пед. агентство. 1996.
- [4] Байғараева Раушан - Қазақстан мектебі. 2009. № 3.
- [5] Гальскова Н.Д., Гез Н.И. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений. – 3-е изд., стер. – М.: Издательский центр "Академия", 2006. – 336 б.
- [6] Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования // Высшее образование сегодня. 2003. № 5. С. 34-42.
- [7] Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: учебник для студ. педвузов. – М.: ВЛАДОС, 1999. – Кр. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 б.
- [8] Селевко Г.К. Педагогические технологии на основе активизации, интенсификации и эффективного управления УВП. – М.: НИИ школьных технологий, 2005.

REFERENCES

- [1] The concept of education development of Kazakhstan till 2015. (in Kaz.).
- [2] Kunanbaeva S.S. Theory and practice of the modern foreign language education. Almaty: Kaz UIRWL, 2011. (in Kaz.).
- [3] Pidkastyi P.I., Khaydarov J.S. Tech game in training and development: a training manual. - M.6 LPA Ros. ped. agency. 1996. (in Russ.).
- [4] Baygaraeva Raushan. Kazakhstan School. 2009. N 3 p. (in Kaz.).
- [5] Galskova, N.D., Gez, N.I. The theory of learning foreign languages. Didactics and methodology: Textbook. benefits for students. ling. un-ing and facts. in. lang. Executive. ped. Proc. Institutions. 3rd ed., Sr. M.: Publishing center "Academy", 2006. 336 p. (in Russ.).
- [6] Zimnyaya I.A. Key competences - the result of a new paradigm of education // Higher education today. 2003. № 5. P. 34-42. (in Russ.).
- [7] Podlas I.P. Pedagogy. New Deal: a textbook for stud.ped. inst. M.: VLADOS, 1999. Cr. 1: General principles. Learning process. 576 p. (in Russ.).
- [8] Selevko G.K. Pedagogical technologies through increased, intensification and effective management of the OHR. M.: Research Institute of Technology School, 2005. (in Russ.).

ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФОРМИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ МЕТОДОЛОГИИ НА ОСНОВЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ

Р. К. Жумагулова, Ш. И. Нургожина

Казахский национальный педагогический университет им. Абая, Алматы, Казахстан

Ключевые слова: иноязычное образование, оценка результата образования, знание, умение, навыки, компетентный подход, мировое образовательное пространство, образовательный процесс, коммуникативная компетенция, интерактивные технологии, групповая работа, ролевые игры.

Аннотация. Традиционно цели школьного образования определялись набором знаний, умений, навыков, которыми должен владеть выпускник. Сегодня такой подход оказался недостаточным. Происходит резкая переориентация оценки результата образования с понятий «знания», «умения» и «навыки» на понятия «компетенция», «компетентность» обучающихся. Соответственно, фиксируется компетентный подход в образовании как попытка отказаться от книжно-абстрактного знания как центра и смысла школьного образования. Это признание того, что подлинное знание – это индивидуальное знание, создаваемое в опыте собственной деятельности. В связи с увеличением самостоятельности учащихся, а также с изменениями, происходящими в системе образования, необходимость включения компетентного подхода в образовательный процесс является очевидной. Кроме того, необходимость вхождения Республики Казахстан в мировое образовательное пространство отмечается в целом ряде документов Министерства образования и науки РК (Государственная программа развития образования в Республике Казахстан на 2005 - 2010 годы). Важно отметить, что исследователи и в мире, и в России начинают не только исследовать компетенции, выделяя от 3-х до 37 видов, но и строить обучение, имея в виду его формирование как конечного результата этого процесса. В данной статье коммуникативная компетенция рассматривается как один из важнейших компетенций в современном иноязычном образовании. А также определяется эффективность использования видов интерактивных технологий в процессе обучения и представляются принципы их использования на уроках иностранного языка.

Поступила 5.12.2015г.